

خوب است بدانید که...

حیله

- چرا قرآن می‌فرماید: خداوند بهترین مکر کنندگان است و حال آنکه مکر و حیله مذموم می‌باشد؟
- باید گفت معنی مکر آن است که شخص را غافل گیر کنند و به او آسیبی برسانند و این مکر در حق خدا موقعی صحیح است که به عنوان مجازات و کیفر باشد؛ یعنی شخص گناه کند و خداوند او را عذاب نماید - به نحوی که گنهکار نفهمد - ولی مکر ابتدایی و بدون اینکه از کسی گناهی سر زند، از خدا صادر نمی‌شود. (۱)

خدای دوست‌داشتنی

- چرا گویند که: انسان باید از خدا بترسد، در حالی که خدا مهربان و رؤوف است و ترس داشتن از او معنی ندارد؟
- مقصود آن نیست که خدا موجودی ترسناک است، پس باید از او ترسید؛ بلکه مقصود آن است که باید از مخالفت کردن با او و از عذاب و عقاب او ترسید و با او مخالفت نکرد.

اختلاف نظر

- چرا با آنکه حکم خداوند یکی است، ولی مراجع تقلید با هم اختلاف دارند؟
- زیرا هر کدام از آن‌ها از آیات و روایات به یک نحوی استنباط می‌کنند. گروهی، از بعضی اوامر شارع، وجوب و گروهی «استحباب» را و گروهی، از بعضی از نهی‌های شارع «حرام» و گروهی «کراهت» را استنباط می‌کنند. لذا اختلاف به وجود می‌آید. همان‌طور پزشکان در مداوای بیمار اختلاف نظر دارند، نظر مراجع نیز در استنباط احکام با یکدیگر متفاوت است.

فقر

- چرا خداوند بعضی از انسان‌ها را فقیر و محتاج کرده است؟
- جواب این است که، این یک آزمون برای سرمایه دارهاست و گرنه برای خدا همه چیز ممکن است. او می‌خواهد به این وسیله آنان را تربیت کند و روح سخاوت و فداکاری و از خودگذشتگی را در آن‌ها تقویت و پرورش نماید. به علاوه اگر بعضی از مردم کاملاً بی‌نیاز شوند، راه طغیان و سرکشی پیش می‌گیرند و صلاح آن‌ها این است که در حد معینی از روزی باشند. (۲) «ان الانسان لیطغی ان راه استغنی»

جهان شش روزه

- چرا خداوند جهان را با اینکه

می‌توانست در یک لحظه خلق کند، ولی درشش روز آفرید؟
- به علت اینکه اگر آفرینش در یک لحظه می‌بود، کمتر می‌توانست از عظمت و قدرت و علم آفریدگار حکایت کند؛ اما هنگامی که در مراحل مختلف و جلوه‌های گوناگون، طبق برنامه‌های منظم و حساب شده انجام گیرد، دلیل روشنتری برای شناسایی آفریدگار خواهد بود. فی المثل اگر نطفه آدمی در یک لحظه تبدیل به نوزاد کامل می‌شد، عظمت خدا روشن نمی‌شد، اما هنگامی که در طی نه ماه هر روز در مرحله‌ای، و همراه به شکلی، ظهور و بروز کند، می‌تواند به تعداد مراحل که پیموده است، نشانه‌های تازه‌ای از عظمت آفریدگار را نشان دهد. (۳)

عید نوروز

- چرا ایرانیان عید نوروز را جشن می‌گیرند؟
- چندین علت دارد:
۱. چون طبیعت مانند درختان در فصل بهار که اولین روز آن عید نوروز است، زنده و شکوفا می‌شود و به قول قرآن نشور (قیامت) هم این چنین است. همین‌طور زنده‌شدن مردگان در روز رستاخیز نیز چنین است؛ از این جهت عید نوروز یادآور قیامت است.
۲. زیرا روز با میمنتی است و به همین جهت برای لحظه تحویل سال، دعای مخصوصی از ائمه اطهار (علیهم‌السلام) رسیده است (یا مقلب القلوب...)
۳. بنابر قولی روزی است که حضرت امیرالمؤمنین علی (علیه‌السلام) به خلافت ظاهری رسیدند.
۴. یک عید ملی است، همان‌طور که هر ملتی برای خود یک عید ملی دارند، نه اینکه بنا بر قول افراد ناگاه بدعت باشد.

تحریف قرآن

- چرا شیعیان قائل به عدم تحریف قرآن هستند؟
- زیرا معتقدند: از همان روزهای نخست گروه بزرگی از کاتبان وحی، آیات قرآن را پس از نزول می‌نوشتند و مسلمانان موظف بودند شب و روز آن را بخوانند و در نمازهای پنج‌گانه خود آن را تکرار کنند. گروه عظیمی آیات قرآن را به خاطر می‌سپردند و حفظ می‌کردند. حافظان قرآن و قاریان همیشه در جوامع اسلامی موقعیت و مقام ویژه‌ای داشته و دارند. بنابراین این امور و جهات دیگر سبب شد که کمترین تغییر و تحریفی در قرآن راه

بیابد و خداوند هم، حفظ آن را تا پایان جهان تضمین کرده است (انا نحن نزلنا الذکر و انا له لحافظون)، «ما قرآن را نازل کردیم و به طور قطع از آن پاسداری می‌کنیم» (۴)

عصمت

- چرا شیعیان امامان خود را معصوم می‌دانند؟
- زیرا پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) در این حدیث که می‌فرماید: «انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی و انهما لن یفترقا حتی یردا علی الحوض» اهل بیت خود را قرین قرآن قرار داده است. بنابراین آن‌گونه که قرآن از هرگونه انحراف و اشتباه در امان است، اهل بیت پیامبر (علیهم‌السلام) نیز در ارشاد و رهبری امت از هرگونه خطا و اشتباه در امانند. (۵)

رجعت

- چرا شیعیان قائل به «رجعت» شدند؟
اولاً - از دیدگاه عقل امری «ممکن» است.

ثانیاً - آیه قرآن می‌گوید: «و یوم نحشر من کل امة فوجاً ممن یکذب بایاتنا» و اگر مقصود قیامت بود، همه را محشور می‌کرد، نه گروهی را، پس آیه به این دلالت دارد که قبل از قیامت گروهی رجعت می‌کنند.

ثالثاً - امام صادق (علیه‌السلام) می‌فرماید: «ایام الله ثلاثة یوم القائم علیه السلام و یوم الکرة و یوم القیمة» (روزهای خداوند سه روز است روزی که قائم ظهور می‌کند و روز رجعت و روز قیامت) فلسفه رجعت عبارت است از نشان دادن جلال و شکوه واقعی اسلام و سرافکندگی کفر.

احترام به امام

- چرا بین شیعه رسم است که تا اسم حضرت قائم (عج) برده می‌شود، بلند می‌شوند؟

- به جهت احترام به نام حضرت و دیگر هم به جهت اینکه قائم به معنی قیام کننده است؛ بنابراین ما هم برای اعلام آمادگی و قیام با حضرت مهدی (عج)، زمانی که اسم قائم برده می‌شود، قیام می‌کنیم.

علی مسعودی

سجده بر مهر

- چرا شیعیان در نماز بر روی مهر سجده می‌کنند؟

- به چند دلیل ۱- پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) می‌فرمایند: «جعل لی الارض مسجداً و طهوراً» (زمین سجده‌گاه و مایه پاکیزگی برای من گردیده است) ۲- سجده نمودن بر زمین بالاتر و بهتر است؛ چون با فروتنی و خضوع در برابر خدای بزرگ ما تناسب بیشتری دارد. ۳- ام سلمه از پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) روایت می‌کند که ایشان فرمودند: «ترب وجهک لله» (رخسار خود را برای خدا بر خاک بگذار). ۶

و چون در این زمان فرش و موکت و... می‌باشد، از زمین مشتی خاک (مهر) یا سکی بر می‌دارند، تا بتوان گفت بر زمین و اجزای آن سجده کرده‌اند و صحیح نیست که گفته شود شیعه مهر را سجده می‌کند، بلکه شیعه بر روی مهر برای خدا سجده می‌کند.

پی‌نوشت‌ها:

- المیزان.
- تفسیر نمونه، ج ۱۲، ص ۹۲.
- تفسیر نمونه، ج ۶، ص ۲۰۳.
- اعتقاد ما، ص ۴۶.
- اعتقاد ما، ص ۱۰۳ - ۱۰۱.
- اعتقاد ما، ص ۳۶ - ۳۵.